

Kannairás a kútnál

Fűtőolaj-vásárlás mérgeződéssel

Egyetlen figyelmeztető szó régen okozott akkora fölháborodást Szegeden, mint amit a fűtőolajat árusító vállalat legújabb rendelkezése váltott ki. Háborogva hívtok bennünket telefonon Nagy Balázs, elmondván, embernyi emberekkel hogyan pakálnak a kútnál. Akinek a kannájára nincsen ráírva, hogy tűzveszélyes, az fordulhat is vissza, mert olajat ugyan nem kap.

Meggyőződünk róla, hogy a telefonáló igazat mondott. Bár támogatásunkat kérte, nem vállalkozunk rá, hogy a rendelkezést megtámadjuk, mert az a rendelkezés helyes. Elég a kútnál ránézni egyik-másik alig-alig záró edényre, hogy könnyen támadó veszélyre gondoljunk. De felelőtlenség lenne ki mondani, hogy a sok háborogónak nincsen igaza. Aki akár több kilométerről, akár csak a szomszédoktól elballag a kútra, idejét pontosan beosztva, és nem szokott zsebében sem ecetet, sem olajfestéket hordani, az valóban föl tud háborodni, ha visszaküldik. Próbálgatják az emberek golyóstollal, ceruzával, mindenféle fröszerszámmal, de se a bádognakára, se a műanyagra nem fog egyik se. Lehet, hogy azért csupán, mert olajos.

Az ÁFOR ugyan cseppet sem nyugodt, ahogy egy telefonhívásból kiderült, de vizsgálta magát, hogy jó előző közölte a tilalmi rendeletet, és néhány napos türelmi időt is engedett: minden kútra kiragasztott egy figyelmeztető cédulát. A cédula most is ott van, de cseppet sem csillapítja a mérget annak, aki először megy olajért, és akkor látja.

Hirtelen bővült városi méretűvé a csinál magad mozgáalom. Az emberek többsége nem tudja, milyen festék fogja a kannákat. Erős a gyanú, ha mindenki ezért az egyetlen szóért megvesz egy teljes doboz festéket meg egy ecetet, egykettőre hiányciikk lesz mindkettőből. Az pedig nem várható, hogy kannafestő közös társulások jöjjenek létre a festék és az itt-ott fellelhető szakértelem jobb kihasználására.

Megoldás lenne, ha odaállítana a vállalat a kútnál magl egy ecetes embert, vagy szórópisztolyt adna a kezébe valamilyen betűsablonnal. A vállalat a jelek szerint úgy gondolkodik, hogy elég volt a rendeletet meghozni, és betartására ügyelni, a többi a vevő dolga. Nem vagyok autós, de tudom, hogy amióta Shell-kút van Szegeden, tehát konkurrenciát támadt, ablaktörő kisegítő személynézetet is foglalkoztat a vállalat. De mi a ráció abban, hogy azt a vásárlót segítsük, aki másik kúthoz úgyse mehet?

Legyünk precízek! Ha egyszer egy okos rendelet megszületett, próbáljuk meg okosan végrehajtani. Ha valaki krétával írja rá edényére a megkövetelt szót, vagy éppen papírfecnit ragaszt rá, megkapja az olajat. Ha a követező sarkon lemozolódik róla a fölírás, akkor is. De akkor mi haszna ennek az egészségek? Azt hiszem, itt valóban nem marad más hátra, a vállalatnak kell valahogy megtalálnia a megoldást. Ha nyeresége forog kockán, kérjen valami filerés terítést, de ne tartsa fenn a hadiállapotot saját vásárlóival.

Es mégegy: föl hívtam a Vidia Nagykereskedelmi Vállalatot, árúlnak-e olyan marmonkannát, amire rá van írva, hogy tűzveszélyes. A válasz egyszerű: nincsen ilyen kannájuk. Aki ezután vesz tehát olajos edényt, kezdheti a festegetést az is. Bölcs megoldás lett volna előre figyelmeztetni a gyártó vállalatot. Volt már bukósiskos rendeletünk, amikor bukósiskák még nem volt, biciklidinamók is, amikor éppen dinamót és lámpát nem árultak. Kár a sort tovább szaporítani.

D. H.

Régen volt, igaz volt

Beszélgetés az elsődíjas Zöldy Pállal

Megelevenedett a mesék őshajzó, mosolygós, mindentudó nagyapója? De jó is lehet Zöldy Pál bácsi unokáinak! — Gondolom, miközben élvezettel hallgatom a gonddal egymáshoz fűzött, egyszerű, szép szavakat arról, ami régen volt, igaz volt.

Zöldy Pál nyugalmazott postaforgalmi igazgató, nyugdíjkorá óta néprajzi gyűjtő. Magas, szálfegyenes, amolyan délceg ember, senki nem mondaná, hogy 83 éves. Kedves, halkszavú asszony a felesége. A „néprajzos” hangulatú szobában harmasban beszélgetünk.

Pál bácsi a napokban kapta meg a megyei néprajzi gyűjtőpályázat első díját. Hányadik a sorban ez az elismerés?

— 1957-ben adtam be először pályázatot a néprajzi múzeum hirdetésére. Akkor VI. díjat kaptam.

Pályázati felhívások, bírálatok kerülnek elő, Zöldy néni kétkedelő füzetet tesz elém: maszek nyilvántartása. Dátumok, díjak, pályamunkák címei sorakoznak: 1957-től szinte minden évben megyei első díjas mű született, van köztük országos I., II., III. díjjal jutalmazott is. Fényképek, plakettek, 1968-tól egy *Sebestyén Gyula-díj* kiváló gyűjtőmunkáért, az *Ethnographia* 1969-es számából egy különnyomat: *A laikus néptanító intézmény*. Az értékes munkálkodás bizonyítékai.

Hogyan lett Zöldy Pál a néprajz szerelmese?

— A menyem Bálint Sándor szegedi professzor tanítványa volt. Ő serkentett: tájékozódjam, beszéljek más néprajzosokkal. A postán is volt egy fiatalember, néprajzos, mindig mondta: „Pa-

li bátyám, monográfiát kell írni.” Akkor még nem is tudtam, mi az, aztán megtanultam — mesél derűlen, emlékezőn.

Egy bácskai kis faluban, Topolyán született, szegény parasztok, cselédek közé.

— Az én életem jó hosszú volt és elég tarka. Nem bánom, hogy parasztnak születtem, azt se, hogy nem az lett belőlem. Az ember mindenhol dolgozzon és szeresse, amit csinál. Lak-tunk vagonba is, 1920-ban, néhány hónapos kisfiúnkkal.

Elővesz egy fura, a használatól fényesre csiszolódott szerszámot, a kukát, rajta felirat: „1949—50—51: ezzel szedtem a markot Páli után, Vilma.”

— Amit most csinálók szeretem, mert szép. Elvesszem, hogy vissza tudok emlékezni mindenre, újra Topolyán vagyok. Amikor kezdek írni, jó, ha magamra hagynak. Látom, hallom a szüleimet, visszaidéznek mindent, ami az ottani nép életével kapcsolatos. Például azt, hogyan szórakoztak az én falumban — helyezi el akkurátusan a citerát, és már hangzik is: *Kis kút, ke-rekes kút...*

Ezt is szeretik az unokáim, de ahogy nőnek, inkább mesét várnak, mint csöpp korukban. Csak most igazibb mesét. Van már nekem olyan is, elég.

S. E.

Két hónap alatt két üzlet

Fejlesztí hálózatát a Patyolat

A Bécsi körüli tizemeletes egyetemi KISZ-társasházban új Patyolat-üzletet rendeztek be, amelynek létesítését négy év óta tervezik a környék jobb ellátása érdekében. Ezért nyolcra emelkedett Szegeden a Patyolat üzleteinek száma. Az új üzletet tegnap adták át.

Az országos tapasztalat szerint már 10—12 ezer ember ellátására érdemes ilyen jellegű üzletet nyitni, tehát eddig a város nem volt különösen rózsás helyzetben. Ezért biztató a Patyolat igazgatójának nyilatkozata, hogy a jövő hónapban Alsóvároson újabb felvevő üzletet nyitnak meg egy szolgáltatóházban. A IV. ötéves terv időszakában Tarjánban két modern üzlet létesítését határozták el, a városrészt építésének hatodik ütemében pedig gyorsított szalont hoznak létre. A vállalat — amellet, hogy egész Csongrád megye mosási-tisztítási szolgáltatását el-

Szegedi tudósok külföldön

Dr. Tóth Károly egyetemi tanár, a Szegedi Orvostudományi Egyetem rektora, az Egészségügyi Világszervezet ösztöndíjával október 18-án négyhetes tanulmányútra utazott a finnországi Helsinkibe és Turkuba, valamint Svédországba.

Dr. Szontágh Ferenc egyetemi tanár, a szülészeti és nőgyógyászati klinika igazgatója az egészségügyi minisztérium kiküldetésében részt vesz október 17—25. között Tokióban és Kyotóban a termékenységgel és a meddőséggel foglalkozó VII. világkongresszuson. Azt követően pedig az Egészségügyi Világszervezet szakértőjeként egy hónapos időtartamra az indiai Új-Delhibe utazik.

Dr. Varró Vince egyetemi tanár, a II. sz. belgyógyászati klinika igazgatója a gyomor elváltozásaiával foglalkozó európai kutatók munkaközösségének magyar tagja, a társaság évi tudományos összejövetelére Erlangenbe utazott.

Mézescsók és lépes méz

SZEGEDI MÉHÉSZEK TÁRSULÁSA — MI VAN EGY KÁVÉSKANÁLNYI MÉZBEN?

Csak kávéskanállal nyalogatjuk legtöbbször. Nehéz lenne kiszámítani, hány kanállal lehet ez a tíz vagon. A fogyasztási szövetkezetté előléptet szegedi méhésztársulás idén ennyit továbbít eladásra. Jóval több is termett, mert a méhészek maguknak is tartanak és háztól is árusítanak mézet.

Jó esztendő

Akácvirágzások még panaszokat hallottunk, hogy jó a virág, de nincsen harmat, tehát mégse jó. Málk Miklós, az Arany János utcai „vegyesbolt” vezetője azt mondja, ilyen jól termő esztendőre még nem emlékszik. Ötven család méhe 25 mázst hordott. Nem a számmal akarok agítani a méhészkedés mellett, de leírom,

Tömör gyönyör?

Bosszantanak a város plakátjai. Bosszantanak, mert egyre igénytelenebbek, gyatrábbak és nyomdai-technikailag is egyre silányabbak. Mintha a plakáttermés a reklám megnövekedett igényeinek csak mennyiségileg tudna eleget tenni. Sok plakátot, nem baj, ha rossz is! Bumeráng jelszó, kétélű fegyver. Konecsni György hazájában, ahol művészeti főiskolán képezik a reklámgrafikusokat, lépten-nyomon bosszankodni kell. Bosszankodni és szegényezni, a kiragasztott gicsek, ízléstelenségek, folytatásos regények, óriásformedvények láttán. És a sok ocsú között elvesz a tiszta búza.

Bosszantanak a város plakátjai. Bosszantanak, mert nem arra valók, hogy vele sebeinket, hegeinket, elvakart kiütéseinket takargassuk. Nem arra hívatottak, hogy málló vakolatokat, építkezéseket bújató deszkakerítéseket álcázzunk velük. A hirdetőoszlopoknak, hirdetőablakoknak viszont éppen az a küldetésük, hogy a város legkülönbözőbb pontjain hirdessenek, informáljanak frissen, ízlésesen, tömören.

Tandí Lajos

egyikben meghemperegve az apró bogarak rengeteg jót összehordanak egyetlen kávéskanálnyi mézbe: egy sor cukorféleség, ásványi anyagokból a vas, a réz, magnézium, foszfor, klor, kálium, nátrium, mész, kova, kén mind jelen van, de ott vannak a fermentumok és a baktériumgátlók is. Nemcsak edesebb a méz tehát mint a cukor, de sokkal több is annál.

Kisemberek mellékfoglalkozása. Igaz, hogy a szövetkezet 224 tagja közül 6 dok-torral kezd a nevet, a többség mégis kisember. És nyugdíjas. Van, aki könnyebben kiszámítja, hogy ez a szövetkezet tízvasgonos kereskedelmi forgalmával mennyi pénzzel kifejezhető hasznos termel (24 forint egy kiló méz), de arra négyen vállalkozzék senki, hogy a tényleges hasznos kiszámítsa. Mert a méheknek is van mellékfoglalkozásuk. A virágok beporzása gyümölcstermésük kilóinál nyomja meg jobban a mázst.

A méhészek megszállott emberek. A kis méhészbolt — azért írtam az előbb vegyeskereskedésnek, mert itt veszik meg ugyan a tagoktól a mézet, itt is adják tovább üvegben nekem is, másnak is, de itt árulják a füstöltől kezdve az összes méhészeti kelléket, a mézescsókot a lépesmézzel; és ez a kis boltocska tölti be a méhészek klubjának a szerepét is — ennek a kis boltnak a két embere ezzel fogad: hallották valahol, hogy a borfogyasztásban állítólag elértük a személyenkénti 40 litert. Régóta sajnálkozunk, hogy előre rugtunk a világranglistán, de nem értem, hogyan kerül ez a téma ide. Azért — mondja Dobó István, a szövetkezet elnöke —, mert egy liter bor árérték egy kiló mézet is lehet kapni, és a mézfogyasztás nálunk fejenként összesen 30 deka csak egy év alatt.

Megtérülne

Szeretnénk egy új, korszerű, rangjához szerényen il-lő üzletet — mondják a szövetkezet vezetői. Nem mesz-sze tőlük épül egy irodaház, annak a földszintjén kap-hatnának is helyet. Berendezésével együtt legalább 1 millióba kerülne az új üzlet, de ekkora szövetkezeti hasznosítást még a szorgalmas méhek se tudták összehordani. Támogatásra lenne szükség.

Abból az egészséges igyekezetből kellene ide is néhány csepp, ami a füstös kocsmákból elegáns éttermet varázsolt. Valahol biztosan megtérülne a ME-SZÖV-nek is, a SZÖVOSZ-nak is, de a fogyasztók és a méhészek mindenképpen jól járnának vele.

Táplálja a szívet

Ez így már fogós szám. Pedig szeretjük a mézet. Virágról virágra járva, mind-

Szegedi írók Vásárhelyen

Hódmezővásárhelyen kedden este a Petőfi Sándor Művelődési Központban nagy sikerral tartották meg — a Vásárhelyi Hetek keretében — a Magvető Könyvkiadó, a városi tanács és a megyei könyvtár által szervezett irodalmi estet.

Kristó Nagy István irodalomtörténész, a Magvető Könyvkiadó lektora bevezető előadásában felelevenítette Vásárhelyi irodalmi életének főbb mozzanatait. A bevezető után Mocsár Gábor ismertette *Ki vágta fejbe Hudák elvtársát?* címmel, a kö-zelmúltban megjelent könyvét. A regényből Bodor Tibor olvasott fel egy részletet. E derűs, szatirikus, népi

hangvételű regényrészlet után Polner Zoltán, a szegedi költőt mutatta be Kristó Nagy István. A költő nemrég megjelent kötetéből *Koncz Márta* adott elő több verset, majd Polner Zoltán *Sámánok nyara* című versét olvasta fel.

Szabó Magda verseiből Gombos Katalin színművész adott elő néhányat, majd Kristó Nagy István Szabó Magdával beszélgetett irodalmi pályafutásáról.

A műsor második részében Nagy Attila Pákozdi Ferenc néhány versét mondta el. A műsorban közreműködött Várhelyi Endre operatőr, Horváth Anikó.

H. D.